

Fabrikalarımız Neden Yanıyor Köprülerimiz Neden Çöküyor

– S. COŞKUNER · 11 Eylül 2018

FABRİKALARIMIZ NEDEN YANIYOR?
KÖPRÜLERİMİZ NEDEN ÇÖKÜYOR?

Gün geçmiyor ki, Bursa'da, Kocaeli'nde, İstanbul'da, Çorlu'da, Gaziantep'de, bir fabrikamız yanmasın. Üzerine basarak söylüyorum ki, bu mesele es geçilecek kadar basit ve önemsiz değildir. Fabrika sahibi iki saatte herşeyini kaybediyor. Çalışan yüzlerce kişi işini ve aşını kaybediyor. Binlerce ton üretim yapan, ülke ekonomisine katkı veren bir tesis, iki saatte yok oluyor.

Yanan fabrikaya hammadde – malzeme temin eden işletmelerin satışları bir anda sıfıra iniyor. Yanan fabrikadan ürün temin eden diğer işletmelerin ürün temin kaynağı bir anda son buluyor. Daha da sayılabilir. Yani neredeyse hesaplanması zor bir kayıpla karşı karşıyayız.

Yanan fabrikalarda yapılan incelemelerde en fazla suçlu olarak elektrik tesisatı çıkmaktadır. Peki neden elektrik tesisatı? Sebebi gayet açık: Fabrika ilk yapıldığında döşenen elektrik tesisatı, yılların geçmesine rağmen 30 yıl, 40 yıl, iç hatları ile beraber komple hiçbir zaman yenilenmemektedir. Yani elektrik buz dağının görünmeyen tarafı ile hiç ilgilenilmemektedir. Üstelik, fabrika ilk kurulduğu andaki ihtiyaç olan güç miktarı, fabrikanın peyderpey büyümesi, makine ve elektrik kullanan diğer gereçlerin sürekli artması ile ortaya çıkan lokal arızalar, hep pansuman tedbirleriyle susturuluyor, sistemin tamamının feryadını ilgililer hiç duymuyorlar veya görmek istemiyorlar.

Yıllara yorgun düşen sistemin, duvarların içerisindeki yetersiz kalan elektrik hatları, gözyaşlarını sistemin sorumlularına bir türlü gösteremiyorlar. Öyle bir zaman geliyor ki, sistemin görünmeyen yerlerindeki gözyaşları ile görünen yerlerindeki pansuman tedbirleri günün birinde "YETER ARTIK BİZİM DE BİR DAYANMA GÜCÜMÜZ VAR" deyip harakiri yapıyorlar.

Demek ki, hiçbir mekanik sistemden ekonomik ömrünü dolduruncaya kadar, hatta ondan da fazla ila nihaye hizmet sunmasını beklemek, biraz sisteme haksızlık olmuyor mu? 30-40 yıl, sürekli de gücünü yükselterek, "dayan be yığdım" mantığı ile hareket etmek, yöneticilerin ihmalkarlığı veya "saldım çayıra Mevlam kayıra" olmuyor mu?

Demek ki, kullanılan elektriğin zamanla artan gücünü de dikkate alarak, makul bir sürede, özellikle görünmeyen yerlerdeki sistem elemanlarının komple güncellenerek değiştirilmesi halinde, elektrik sisteminden kaynaklı yangın, asla ve asla çıkmayacaktır. Yangın çıkmadan önce veya ekonomik ömür dolmadan önce tüm elektrik sistemini komple yenileyen bir fabrika varsa, lütfen parmak kaldırsın!!! Gelelim yıkılan köprülerimize:

Demir de olsa, beton da olsa, son teknoloji de olsa, köprüler de dahil, her yapının bir ekonomik ömrü vardır. Üstelik, deprem, aşırı yağış, aşırı güneş, aşırı kar ve don, üzerinden geçen araçların tonajları ve miktarının giderek artması gibi, beklenmeyen veya hesaplanamayan fakörlerden dolayı, başta tahmin edilen ekonomik süre hızla azalmakta ve yakına gelmektedir.

İlgili kamu kuruluşları söz konusu köprüleri, kısım kısım kapatarak bakım yaparlar. Bu bakımlar da kelimenin tam anlamıyla pansuman tedbiri bakımlardır. Zamana yenik düşen demirin ve betonun komple değiştirildiğine ben hiç şahit olmadım. Ki bu mümkün de değildir. Belirli aralıklarla tamamen dışarıdan gözle görülebilen (buzdağının görünen kısmı) bölümlerindeki sevimsiz yerler tamir edilir. Bu tamirlere rağmen, yukarıda bahsettiğim negatif faktörler sebebiyle ekonomik ömür hızla kısaldığı için, beklenmeyen debilerdeki yağışlar, mevsimsel değişkenlikler köprülerin dayanıklılığını, güvenilirliğini ve ekonomik ömürlerini çok hızlı bir şekilde beriyeye çekmektedir.

Savunma da o kadar basit ki; 60 yıl önce yapılmış. Yani yıkılması gayet doğal. Yıkılma anında üzerinden geçen araçlar, insanlar, ölenler, yaralananlar, maddi ve manevi zayıyat. İnsan ömrü her türlü köprüden, paradan, puldan, betondan, demirden, çimentodan kıymetlidir.

Arkadaş, ekonomik ömrü negatif etkenlerden olumsuz etkilenerek hızla beriyeye gelen köprülerin Allah'ın (cc) takdiri ile ortalama bir yağışla göçtüğü zaman; ölenlere, yaralananlara, maddi ve manevi kayıplara, Allah'ın (cc) takdiri ile, köprünün yaşının çok yüksek olması ile, yıkılma anında geçmeyiversinlermiş vb. mantıksız ve gereksiz savunmaların hiçbir maddi ve manevi değeri ve geçerliliği yoktur.

Peki ne yapılması lazım? Hani Hoca Nasreddin testiyle suya gönderdiği çocuğa bir tokat vururak, testiye sakın kırma haaa der ya. Niye öyle yaptığını soranlara verdiği cevap çok manidardır. Kırıldıktan sonra vursam neye yarar ki?

Yapılması gereken çok basittir: Kentsel dönüşümde ne yapıyoruz? Ekonomik ömrünü tamamlamış, ağzı burnu yıkılmaya başlamış, en küçük yağmurda her yerine su giren, 4 şiddetinde bir depremde lime lime dökülen evlerin derhal yıkılması lazım. 4 şiddetinde bir depremde komşu yapılar dimdik ayakta iken yerle bir olup 4-5 cana mal olan eski bir evi, o canlar gitmeden yıkmak gerekirdi.

Köprüler de aynı mantıkla, Allah'ın (cc) takdirine bırakıp Allah'ı (cc) farkında olmadan suçlamak, biraz fazlaca yağın yağışa dayandırarak sıyrılmaya çalışmak, modern kent yönetimine asla yakışmaz. Bütün köprüler, maruz kalınan doğal afetler, iklimsel aşınmalar, üzerindeki trafik yoğunluğu, tonaj analizi vb. teknik analizler yapılarak, makul bir sürede o köprüler asla riske girmeden mevcut oterite tarafından YIKILMALIDIR.

Canlı cansız hiçbir varlığın ilahi nihaye ömrü olmadığı herkes tarafından bilinmesine rağmen, masum köprüler ve masum eski yapıların katil olmasını beklemek ve bunu takdiri ilahiye bağlamayı, anlamak mümkün değildir.

Selam, sevgi ve dularıyla. Allah'a (cc) emanet olunuz.

11 Eylül 2018. Saat: 23. Antalya

Doç. Dr. Süleyman COŞKUNER

Kaliteli Yaşam Uzmanı